

عنوان: تدوین و اعتباریابی بسته کمک آموزشی درس دین و زندگی مبتنی بر تئوری انتخاب

مراضیه رضائی سلطان‌آبادی^۱، پروین کدیور^۲، اسماعیل سعدی‌پور (بیانگرد)^۳

اطلاعات مربوط به

چکیده

مقاله

پژوهش حاضر باهدف تدوین و اعتباریابی بسته آموزشی درس دین و زندگی پایه دهم مبتنی بر تئوری انتخاب انجام شد. روش پژوهش برای مرحله طراحی و تدوین بسته آموزشی، روش توصیفی - تحلیلی با رویکرد ستنتپژوهی آمیخته بود. مضامین اصلی بسته آموزشی و زمان موردنیاز برای آموزش برگرفته از منابع کتبی همچون الگوی مدارس گیلان گمار و مقالات و طرح‌های پژوهشی داخلی و خارجی بود. برای روایی پایه بسته، ضمن استفاده از روش روایی صوری، از روش روایی محتوایی به شیوه کیفی و کمی با پانل خبرگان ۱۴ نفری استفاده شد. ۱۴ نفر از متخصصان به عنوان جامعه آماری در نظر گرفته شد که ۱۰ نفر در حوزه روان‌شناسی و دو نفر در حوزه برنامه‌ریزی درسی و دو نفر هم در حوزه تعلیم و تربیت بودند و از دو ضریب نسیی روایی محتوا و شاخص روایی محتوا استفاده شد. حداقل و حداکثر میزان ضریب نسیی روایی محتوا برای هر آیتم بسته ۰/۷۱ و ۰/۱ محسوسه شد و میزان شاخص روایی محتوا در عده جلسات به سمت عدد ۰/۸۵ ایرانی تمامی هدف‌ها در پروتکل آموزشی به دست آمد. نتایج نشان داد بسته آموزشی درس دین و زندگی مبتنی بر تئوری انتخاب برای دانش‌آموزان پایه دهم از روایی صوری و محتوایی مناسبی بهره‌مند است و روایی لازم را برای کاربردهای آموزشی و استفاده پژوهشی دارد.

کلید واژگان
بسته آموزشی،
نتئوری انتخاب،
درس دین و زندگی،
پایه دهم

^۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران. kazem.ebrahimi2@gmail.com

^۲. نویسنده مسئول: استاد تمام پایه ۴۶، گروه روان‌شناسی، واحد تهران، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. Kadivar220@yahoo.com

^۳. استاد تمام، گروه روان‌شناسی، واحد تهران، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. E.sadipour@atu.ac.ir

مقدمه

در دنیای امروز تحصیل علم و دانش بخش مهمی از زندگی افراد را تشکیل می‌دهد و کمیت و کیفیت تحصیل نقش مهمی را در آینده افراد اینها می‌کند. از این‌رو موفقیت فراگیران همواره از اولویت‌های نظامهای تربیتی است (جوادی، ۱۳۹۹). از طرفی کیفیت یکی از مهم‌ترین مسائل عصر حاضر است که نه تنها در صنعت بلکه در دنیای رقابتی امروز در آموزش‌پرورش بیشتر از آن مطرح است، چرا که امروز دیگر سرمایه ملی یک کشوه، پول و زمین نیست، بلکه دانش و نیروی انسانی آموزش‌دیده و مبتکر و خلاق است (خالق خواه، ۱۳۹۷).

همچنین مقطع آموزش متوسطه یکی از مهم‌ترین مقاطع تحصیلی در تربیت نسل‌های آینده است که باید مسائل آموزش مربوط به آن در ابعاد مختلف در نظر قرار گیرد و دوره جوانی با هجوم انواع پرسش‌های دینی همراه می‌شود و در کار عشق و علاقه به دانش دین و کیجکاوی بسیار در آن دسته‌ای پنهان و پیدایی سعی در غبارآسود کردن اذهان جوانان نسبت به باورهای دینی دارند، یعنی شک هر گاه آن عطش روحی و این پرسش‌های بی‌دریبی با آموزه‌های دینی آشنا نشوند با مشکلات زیادی روبرو خواهند شد. (رضوی و همکاران ۱۳۹۴) و از طرفی رشد و بهبود تدوین برنامه درسی از مهم‌ترین امور آموزش و پرورش محسوب می‌شود که به حلو پویا و مرتب باید مورد بازنگری درسی و بهبود قرار گیرد، همچنین در بخش‌های مختلف سند تحول پیداگوژیکی به این پویایی و به روز بودن امر آموزش اشارة شده است. از این جمله می‌توان به جمله طراحی و تدوین برنامه آموزشی انتعاف پذیر و مناسب با ویژگیهای شخصیتی و محیطی استعدادهای گوآگون دانش آموزان به منظور شکوفایی استعدادها ای خاص و افزایش کارآمدی و مفید بودن است اشاره کرد (راهکار طراحی و تدوین برنامه آموزشی مناسب با نیازها و نشان های دختران و پسران (۶/۴) طراحی وساخت فضاهای تربیتی مناسب با برنامه درسی (راهکار ۱/۱۴) ایجاد و مناسب سازی فضاهای تربیتی با ویژگیها و نیازهای دانش آموزان (راهکار ۱۴) که این اولویت‌ها در پژوهش حاضرها طراحی کردن بسته آموزشی درس دین و زندگی مد نظر قرار می‌گیرد..

یکی از نظریه‌های ارزنده که این سال‌ها در آموزش سیار پر کاربرد است تئوری انتخاب است که در یک تعریف ساده می‌توان گفت که این نظریه در مورد انتخاب‌ها و چگونگی و چراچی انجام آنهاست تئوری انتخاب تبیین می‌کند که ما به عنوان یک انسان برای دست یافتن به اینچه‌هی خواهیم چگونه رفتارمان را انتخاب می‌کنیم بر اساس این تئوری تمامی اینچه‌ما انجام می‌دهیم یک رفتار است و هر رفتار برای ارضای یک یا چند نیاز ارضاء نشده و نیز اینکه همه رفتارها عمده و انتخابی هست و از درون ما برانگیخته می‌شوند و با توجه به ناکامی ما آن رفتار صادر می‌شود این درست برخلاف نظریه‌هایی است که می‌گویند ما در دنیای از کنترل بیرونی به سر می‌بریم و توسط عوامل بیرونی برانگیخته می‌شویم (قاسمی، ۱۳۹۸).

نظریه انتخاب که در آن رویکردهای انسانی - شناختی و تا حدودی سازنده‌گرایی و پسامدرن، بازالت و جنبه فرا فرهنگی دارد، در بین رویکردهای موجود روان شناختی با مفاهیم درس دین و زندگی همخوانی سیاری دارد زیرا قالب‌های پذیرش بی قید و شرط مراجع‌احترام به آزادی، قدرت انتخاب و مسؤولیت پذیری از جمله مفاهیم رویکرد انسان‌گرایی است که در نظریه انتخاب متبلور شده است (گلاسر، ۱۳۹۴).

در تئوری انتخاب بر پنج نیاز اساسی انسان به عنوان هدف رفتار، تأکید می‌شود. این نیازها درونی، چهان‌شمول، پویا و همچون با یکدیگر ندو شامل نیاز به عشق و تعلق، بقا، قدرت و پیشرفت، آزادی و خودمنخاری، تفریج و لذت می‌شوند. (گلاسر، ۱۳۹۸، ترجمه فیروز

بخت (۱۳۸۵)، نظریه انتخاب تکنیک مدار نیست، فرایند مدار است و فرایند مدار یعنی از ابتدا یک نظریه کاملاً روشن درباره رفتار وجود دارد، مبنی بر اینکه چرا انسان رفتار میکند و چگونه رفتار می کند (صاحدی، ۱۳۹۱).

نظریه انتخاب معتقد است هنگامی که افراد در اراضی نیازهای خود ناکام می شوند، دست به رفتار می زنند، یعنی رفتار و عمل خاصی را انتخاب می کنند تا شاید بدان وسیله نیازهایشان را برآورد کنند. همچنین این نظریه توضیح می دهد که ما به عنوان یک انسان چگونه برای به دست آوردن آنچه می خواهیم دست به انتخاب می زیم (گلاسرا، ۲۰۱۱).

از نظر گلاسرا، وقتی دانش آموز ارزش مفاهیمی که به او آموخته می شود را درک نمی کند و این آموزش ها در زندگی واقعی او کاربردی ندارند، به تحقیل بی علاقه شده و تکالیف و معلمان را از دنیای کیفی خود خارج می کند (گلاسرا، ۱۳۹۸). ترجمه فیروز بخت (۱۳۸۵) عارفین (۱۳۹۰) در مقاله آسیب شناسی کتاب های دین و زندگی از منظر توجه به نیازهای دانش آموزان به این نتیجه رسید که ورود اطلاعات و فناوری های جدید به عرصه زندگی نیازها و فرهنگ های جدیدی را به دنیال می آورد. ضرورت دارد که در برنامه درسی ضمن پاسداری از ارزش ها و باورهای دینی اسلام زمینه ها و فرصت هایی مناسب با تغییرات و تحولات جهانی در این حوزه از داش و معرفت بشری فراهم کرد و از رهگذاران دانش آموزان را برای زندگی و برنامه ریزی صحیح در عصر جدید آماده کرد که کتاب مذکور به نیازهای دانش آموزان از این منظر توجهی ندارد. همچنین اصل مهم در تعلیم و تربیت این است که با توجه به موقیت، افراد و مسائل از روش های مختلف استفاده گردد و کار علم این است که به فرآینران کمک کنند تا به لایه های ساده تا پیچیده علم دست یابند. ضمناً برای اینکه با توجه به تغییر و تحولات جهان، نظام آموزشی هم پویا و پایر جا بماند، لازم است از روش های جدید استفاده کند. دغیر این صورت علم شرایط ناودی خودش را فراهم کرده است (رجیمی، ۱۳۹۹). یکی از این روش های جدید می تواند استفاده از کمک بسته های آموزشی در حیطه تعلیم تربیت باشد.

در تحقیق عبدالی سلطان احمدی و همکاران (۱۳۹۱) انشان داد که اگر چه میزان پاسخگویی کتاب دین و زندگی متوسطه به برخی نیازهای روانی فرآینران از جمله محبت و ابراز وجود امنیت، داشتن هدف و نظم جویی در حد مطلوب پاسخ نداده و به طور معنی داری با رفع این نیازها فاصله دارد. شیخ زاده (۱۳۹۲) در مقاله آسیب شناسی برنامه دینی به عنوان الگوی تغییر در برنامه درسی دوره متوسطه به این نتیجه رسید که امروزه در برنامه درسی مدارس ما مدرسه محبیت را باید می کند که آن محبیت پادشاه زیادی را به تفکر خلاق نمی دهد و بر شکلی از عقلانیت که همگرایی را در مورد شناخت شده ها بیشتر از کشف ناشناخته ها تأکید دارد. سلطانی (۱۳۹۷) در تحقیق خود گزارش کرده که یافته های حاصل نشان دهنده این است که دانش آموزان دیدگاه مnasی نسبت به درس دین و زندگی داشته و حتی باورهای آنها صیغه تر شده است. پژوهشگر مذکور تصریح می کند که می توان با کاربرد روش های فعال، همچون پرسش و پاسخ و پیوند زدن مطلب درس دینی با واقعیت های روزمره زندگی تا حدودی می توان مشکلات این درس را حل کرد. حیدر پور و همکاران (۱۳۹۷) در تحقیق خود نشان داده اند که در راهنمای برنامه درس دین و زندگی دوره متوسطه دوم بیشتر به نگرش ها و ارزش های اسلامی توجه شده و لی در آن از بعد میانی و کاربردی سبک زندگی اسلامی و ایرانی خبری نیست. سولماز خادمی (۱۳۹۸) در مقاله ای به تحلیل محتوای برنامه درسی دین و زندگی پرداخته و نتایج تحقیق نشان داد میزان توجه محتوای آموزشی کتاب درسی به خلاقیت و تفکر انتقادی و ابراز وجود دانش آموزان در سطح ضعیفی قرار دارد و این در وسیع نهاد می شود که محتوای کتاب درسی مذکور توسط مولفین و برنامه ریزان درسی مورد بازبینی و تجدید نظر قرار گیرد. قدم پور و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله ای با عنوان تاثیر آموزش تفکر مبتنی

بر مثبت نگری بر عمل به باورهای دینی و خود کنترلی به این نتیجه رسیدند که آموزش تفکر مبتنی بر مثبت نگری باعث افزایش عمل به باورهای دینی و خود کنترلی در افراد می شود. طبق نتیجه تحقیق امینی (۱۳۹۹) برنامه درسی دین و زندگی مقطع متوجه فاقد کارکردهای مورد انتظار تربیتی و تأثیرات مثبت بر روی یادگیری بهای دینی و اخلاقی دانش آموزان باشد. بدیهی است به کار گیری راهکارهای علمی کارآمدی هر چه بیشتر نظام آموزشی کشور در درس دین و زندگی شده و دانش آموزان را نیز از فضایل دینی مورد نظر بهره مند سازد. رضوی و همکاران (۱۳۹۴) در مقاله تحلیل محتوای کتاب های درس دین و زندگی دوره متوسطه به این نتیجه رسید که، متساقنیه آن گونه که باید در جهت شناخت و آموزش انها در مدارس به طور جدی تلاشی صورت نگرفته است و در پژوهش های انجام شده بر مبنای اصول و روش های تربیتی به این نتیجه رسید که در گام های تربیتی کتابهای سه پایه تحصیلی، اصل تذکر پیشترین فراوانی و اصل عدل کمترین فراوانی را به خود اختصاص داده است، شاید بتوان گفت متن درسها پیشتر جنبه عقلانی و متن گام های تربیتی پیشتر جنبه تهییجی دارد. اسلامیان و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی به موضوع چالش ها و راهکارهای اجرایی بر نامه درسی مبتنی بر نفاوت های فردی درس دین و زندگی در نظام آموزش و پرورش ایران پرداختند. نتیجه تحقیق نشان داد که یکی از چالش های مورد توجه ضعف داشت و عملان در شیوه تدریس، عدم جذابیت و برآگذارندگی محیط یادگیری محدودیت امکانات و تجهیزات آموزشی فناورانه و روز آمد و ضعف در سیستم آموزشی در برنامه های درسی و عدم استقلال معلم در انطباق دادن اهداف با نفاوت های فردی دانش آموزان، عدم تناسب محتوای نیازهای گوناگون دانش آموزان می باشد.

باتوجه به یافته های پژوهشی که ذکر شد و همچنین تاثر هایی که در خصوص تدوین بسته ها و پروتکل های آموزشی مبتنی بر روان شناسی مثبت نگر انجام شده است، از جمله می توان به پژوهش های رعیت ابراهیم آبادی و همکاران (۱۳۹۴)، آل بویه، طباطبایی (۱۳۹۵)، صادقی و بیرانوند (۱۳۹۶)، علوی، قدم پور و غضنفری (۱۳۹۶)، بکانی زاد، گل محمد نژاد، بهرامی و سلیمان نژاد (۱۳۹۷) یدری و گرگری، نعمتی، واحدی و طاهری (۱۳۹۸) (اشاره کرد، هم چین تحقیقاتی درخصوص ضعف های برنامه درس دین و زندگی انجام شده باز جمله خادمی (۱۳۹۸) اسلامیان (۱۴۰۰) اشاره کرد، هم چین تحقیقاتی درخصوص ضعف های برنامه درس دین و زندگی یک جایزه خادمی (۱۳۹۸) اسلامیان (۱۴۰۰) با وجود این بسته ها و پروتکل های آموزشی مذکور عمده به برخی مقامهای روانشناسی مبتنی نگر و روش های معطوف بوده و در هیچ یک از آنها به صورت جامع به جوانب اساسی تئوری انتخاب و ضعف های کتاب درسی دین و زندگی یک جایزه خادمی است و با نگاهی به اسناد تحول بنیادین آموزش و پرورش مبنی بر استقرار نظام خالقانه و اصلاح و نوآوری در آموزش و پرورش در راستای تربیت جامعه و ایجاد متناسب سازی فضاهای تربیتی با ویژگیها و نیازهای دانش آموزان، همچنین اصلاح و باز تدوین متن و موارد آموزشی در درس علوم انسانی و ایجاد تنوع در فرست های تربیتی و طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش های دختران و پسران و در نهایت توانمند سازی دانش آموزان ساکن مناطق محروم و استفاده از طریقت بر نامه درسی و نهادهای کردن عدالت آموزشی و تربیتی در مناطق مختلف کشور لازم است، هر چند در دهه های اخیر پیشرفت های زیادی در خصوص تولید برنامه های آموزشی و روانشناسی انجام شده است با این حال بیشتر این برنامه ها با تمرکز بر جنبه های خاصی از مقامهای روانشناسی مثبت نگرمانند تاب آوری، بهزیستی، شادکامی و موفقیت تحقیصی دانش آموزان (فرگوسن، ۲۰۱۸، وایت کرن، ۲۰۱۸)، طراحی شده اند. با توجه به اینکه یکی از مهم ترین وظایف روانشناسی تربیتی، تحقیق و پژوهش در خصوص ارائه روش های گوناگون جهت پیشبرد بهتر اهداف آموزشی و تربیتی است، سوال اصلی در این پژوهش عبارت است:

آیا بسته آموزشی درس دین و زندگی از اعتبار لازم برای انتقال محتوای آموزشی برخوردار است؟

روشناسی پژوهش

اجرای این پژوهش در دو مرحله کلی صورت گرفت. در مرحله اول پژوهش، برای تبیین چارچوب مفهومی تئوری انتخاب و همچنین طراحی و تدوین سنته آموزشی، از روش توصیفی - تحلیلی با رویکرد سنتزپژوهی آمیخته (سندللووسکی، ولیسو بارسو، ۲۰۰۶). استفاده شد. سنتزپژوهی آمیخته، مورخ سیستماتیکی است که تابیغ مطالعات کمی و کمی خواهای مشترک از پژوهش‌های تجربی را ترکیب می‌کند. در مقایسه با دیگر روش‌های پژوهش ترکیبی که موضوع مجموعه‌داده‌های ترکیبی از داده‌های کمی و کمی (برای مثال، مصاحبه و مانند آن) است، داده‌های آن از یافته‌های مطالعات کمی و کمی خواهی ترکیبی دیگر و هدف توسعه خلاصه شواهد و نظریه و قضایت نظریه‌های رقیب و تبیین عناصر فعال، اثربخشی و پیوندهای ضعیف در زنجیره انجام مداخلات، برنامه و سیاست‌هاست (سندللووسکی، ولیسو، لیمن و کرندل، ۲۰۱۲). در تبیین مراحل سنتزپژوهی نظرات مختلفی مطرح شده است: اما هرد (۱۹۸۱) مراحل هفت‌گانه زیر را مطرح کرده است.

- شناسایی منابع دستاول
- بازنگری و تحلیلی مفهومی عناصر اصلی
- شناسایی خوشه‌های اطلاعات برای الگوی مطلوب بر اساس الگوهای تحلیل مفهومی.
- در کنار هم قراردادن اطلاعات در دونه درست.
- چرخه‌ای مکرر از تحلیل - ترکیب تا دسته‌ها به اعتبار لازم بررسند و بیانیه نهایی به دستیاب.
- مرتب کردن دسته‌ها برای کاربرست موردنظر.
- تفسیر مطالب ترکیبی (به نقل از مارش، ۱۹۱۶، باب مد، علوم جهان اسلام و جهاد دانشگاهی بودند. با استفاده از روش ۹۱

در مرحله دوم پژوهش و پس از بازبینی و اصلاح برنامه طراحی و تدوین شده و بهمنظور تعیین روابی آن از روش روابی صوری و محتوایی استفاده شد. به منظور بررسی روابی صوری به شکل کمی، از مصاحبه نیمه ساختاری با صاحب‌نظران و کارشناسان موضوع استفاده شد. محتوا و شیوه تدریس سنته آموزشی در پایه تخصصی موردن بررسی قرار گرفته و تحلیل و ترکیب گردید و برای تعیین اعتبار الگوی پیشنهاد شده، نظرات آنها با مصاحبه نیمه ساختاری جمع‌آوری و تابیغ با روش کمی تحلیل شد. برای تعیین ضریب روابی محتوایی سنته آموزشی از روش لاوشه چهت تبدیل قضایت کمی متخصصان به کمیت استفاده شد. در این روش، ضریب روابی محتوایی بین ۱-۱ تا-۱ است. به منظور بدست آوردن ضریب روابی محتوایی سنته آموزشی، از متخصصان روان‌شناس خواسته شد مراحل و محتوای برنامه طراحی شده را باتوجه به مقیاس سه‌درجه‌ای ضروری (۲)، مفید (۱) و غیرضروری (۰) درجه‌بندی کنند. برای محاسبه شاخص روابی محتوایی سنته آموزشی از فرمول (۱) استفاده شد. در این روش، باتوجه به تعداد افراد گروه پایان، حداقل مقدار قابل قبول برای تأیید اعتبار محتوایی اجزا سنته آموزشی ۰/۵۱ در نظر گرفته شد. (فرمول شماره ۱)

$$CVR = \frac{ne - (N + 2)}{(N + 2)}$$

ne = تعداد داورانی که جلسات و محتوی جلسه را ضروری تشخیص می‌دهند / N = تعداد کل داوران / ضریب روابی

جامعه اماراتی مربوط به تعیین روابی برنامه، مشتمل بر کل صاحب‌نظران و متخصصان حوزه‌های روان‌شناسی تربیتی، تعلیم و تربیت و برنامه ریزی در مراکز علمی، پژوهشی و اموزشی بودند که با روش نمونه‌گیری هدفمندو مبتنی بر روش نمونه‌گیری ملاکی، تعداد ۱۴ متخصص (۱۰ نفر در حوزه روان‌شناسی، ۲ نفر در تعلیم و تربیت و ۲ نفر در حوزه برنامه ریزی درسی) به عنوان نمونه و اعضای پانل اعتبار بخشی انتخاب شدند. این متخصصان یا آثار علمی یا تجربیات عملی در حوزه مطالعاتی خود یا تجربه کافی کار با دانش اموزان پایه دهم را داشتند. همچنین در انتخاب این افراد سعی شد تاخد امکان نگاه بین رشته‌ای شدود از حوزه‌های علوم تربیتی، روان‌شناسی مدرسه و روان‌شناسی کودک و نوجوان دارای اطلاعات نسبی باشند. در جدول زیر ویژگهای پانل خبرگان آورده شده است.

جدول ۱- ویژگی‌های پانل خبرگان جهت روابی محتوای بسته آموزشی

شماره	زمینه تخصص	حدس	مدرک تحصیلی	زمینه فعالیت
۱	روان‌شناسی عمومی	دانش	دکترای تخصصی	روان‌شناس مدرسه
۲	روان‌شناسی بالینی	آقا	دکترای تخصصی	روان‌شناس مدرسه
۳	روان‌شناسی تربیتی	دانش	دکترای تخصصی	روان‌شناس کودک و نوجوان
۴	روان‌شناسی تربیتی	دانش	دکترای تخصصی	روان‌شناس کودک و نوجوان
۵	روان‌شناسی عمومی	دانش	دکترای تخصصی	روان‌شناس کودک و نوجوان
۶	روان‌شناسی تربیتی	آقا	دکترای تخصصی	روان‌شناس کودک و نوجوان
۷	روان‌شناسی بالینی	دانش	دکترای تخصصی	روان‌شناس کودک و نوجوان
۸	روان‌شناسی تربیتی	دانش	دکترای تخصصی	روان‌شناس نوجوان
۹	روان‌شناسی بالینی	آقا	دکترای تخصصی	روان‌شناس کودک و نوجوان
۱۰	روان‌شناسی عمومی	آقا	دکترای تخصصی	روان‌شناس کودک و نوجوان
۱۱	برنامه ریزی آموزشی	آقا	دکترای تخصصی	تعلیم و تربیت
۱۲	برنامه ریزی آموزشی	دانش	دکترای تخصصی	تعلیم و تربیت
۱۳	فلسفه تعلیم و تربیت	دانش	دکترای تخصصی	تعلیم و تربیت
۱۴	فلسفه تعلیم و تربیت	آقا	دکترای تخصصی	تعلیم و تربیت

ضمناً برای روابی پرسش‌نامه از شاخص روابی محتوا نیز استفاده می‌کیم. (فرمول شماره ۲)

$$CVI = \frac{ne}{N}$$

$ne =$ تعداد متخصصینی که گزینه ۳ و ۴ را انتخاب کرده اند $= N /$ تعداد کل متخصصین $= CVI /$ شاخص روابی محتوا

یافته‌ها

یافته‌های تحقیق بر اساس مراحل مختلف سنتزیزه‌ی این پژوهشی به شرح زیر ارائه شده‌اند. ابتدا، برای شناسایی منابع دستاول، مقالات، کتب و اسناد مرتبط با موضوع، محدود به سه دهه گذشته و با بهره‌گیری از پایگاه‌های اطلاعاتی و مراکز نگهداری منابع مکتوب گردآوری شد. پایگاه‌های اطلاعاتی مورد استفاده شامل اسکوپوس، وب او ساینس، پاپ مد، علوم جهان اسلام و جهاد دانشگاهی بودند. با استفاده از روش نمونه‌گیری نظری، موارد مرتبط با موضوع تحقیق انتخاب شدند و تا رسیدن به اشباع نظری در پاسخ به سوال‌های تحقیق این کار ادامه

یافته، ملاک‌های ورود مطالعات و مقالات، نزدیک بودن عنوان یا موضوع مورد پژوهش به پژوهش حاضر و سال انتشار آنها بود. مطالعاتی که موضوع آنها به موضوع پژوهش حاضر نزدیک نبودند یا سال انتشار آنها بیش از پانزده سال گذشته بود، از مطالعه خارج شدند. سپس،

عنوانی محتوای آموزشی	شماره جلسه
علمه‌فهی - تینین اهانف سیان قوانین آموزشی - خوش آمد گویی - مقدمه ای برای تئوری انتخاب - انجام پیش آزمون	جلسه اول
آموزش مفهوم هدف و تفاوت آن با مفهوم ارزش - استفاده از کار عملی و کار برگ و حضله های گلایانی در زندگی - نهایت کلیپ آموزشی به منظور در زندگی با استفاده از کار عملی و انجام کار برگ و حضله های هدف گلایانی در زندگی - نهایت کلیپ آموزشی به منظور آشنایی معمق تر با مفهوم هدفگذاری - آموزش کاربردی هم‌شمند سازی هدف با ذکر مثال‌های کاربردی و بارش مغزی و تعامل با داشن آموزن همراه با کار گروهی و تکمیل کاربرگ هم‌شمند سازی و ارائه تکلیف برای کار در منزل	جلسه دوم
گروهی با موستان چیت تهمیق و یادگیری پیشتر مفهوم نازها - تماشی کلیپ آموزشی آموزش ارتباط رفتار انسان با مفهوم نیازها	جلسه سوم
رفع اشکال و مروج اجمالی جلسه گذشته - آموزش مفهوم عشق و تعاقب و مسئولانه زیست از طریق اینیمیشن "قصه شیره" نخجیران "تحلیل اینیمیشن از طریق بارش فکری و تعامل با داشن آموزن - انجام کار برگ" "تصمیمات مسئولانه و موتور" - معرفی آیات مسنویت پذیری در آیات قرآن "اسر-اع-حرجات-۶-ع-سدر-۳۸-بقره-۲۲۵" - ارائه کاربرگ کار در منزل "مسئولانه و موتور" بودن تصمیمات روزانه من"	جلسه چهارم
بررسی کار برگ در منزل و رفع اشکال - آموزش مفهوم عشق و تعاقب و تفاوت این دو مفهوم در تئوری انتخاب و اثرات آن بر سلامت روان - اموزش مفهوم رابطه ارتباط این با نیاز به عشق و تعاقب از طریق بارش فکری و تعامل با داشن آموزن - آموزش مفهوم نازها ایمان با عشق و تعاقب از طریق کار برگ - تماشی کلیپ آموزشی "ارائه کاربرگ کار در منزل" "نیاز" بر قدرت و ارتباط رکارهای روزانه من"	جلسه پنجم
بررسی کار در منزل جلسه گذشته و رفع اشکال - تماشی اینیمیشن "داستان شاه و کنیز" - تحلیل نهایی از طریق تعامل با داشن آموزن و اموزش مفهوم نیازها با تاکید نیاز به عشق و تعاقب - آموزش عادات مخرب و سازنده از طریق کار برگ عملی "عمماری رابطه" - معرفی آیات عشق و تعاقب و محبت در قرآن کریم و اثواب عشق و اثواب تعاقب - محبت در دیدگاه قرآن "اله ۸۴-۸۳" - عمران-۲۱-بقره-۱۵۶-سیریم-۶-بیونس-۶۲-ع-عادیات-۸-بیوف-۳۰-بقره-۲۱-آموزش مفهوم مسنویت پذیری در رابطه عاطلی	جلسه ششم
مروج اجمالی جلسه گذشته و رفع اشکال - آموزش مفهوم دنیای مطلوب از طریق بارش فکری و تعامل با داشن آموزن - انجام کاربرگ "دنیای مطلوب از سه منظر افاد و اشنا و عقاید و افکار - انجام کار گروهی سه نفره در خصوص دنیای مطلوب - معرفی دنیای مطلوب منوی و انجام کاربرگ "دنیای مطلوب منوی" - آموزش مفهوم مسنویت پذیری و حقوق انسان - ارائه تکلیف برای منزل	جلسه هفتم
بررسی تکالیف منزل و مروج اجمالی و رفع اشکال - ادامه آموزش دنیای مطلوب و تصاویر جایگزین و توضیحات تکمیلی در خصوص دنیای مطلوب - آموزش مفهوم نیازها و ارتباط انسان - رفتار موتور و مسئولانه - آموزش طریق کاربرگ عملی "دیای ادراکی من" - "تحلیل فیلم آموزشی با داشن آموزن با توجه به دنیای اموزشیهای دنیای مطلوب - دنیای اقیعه - دنیای ادراکی - امورها	جلسه هشتم
رفع اشکال بحث جلسه گذشته و مروج اجمالی - آموزش مفهوم مسنویت پذیری و آموزش رفتار موتور و مسئولانه - آموزش مفهوم داشن رفتار با کاربرگ ماضین رفتار - تماشی کلیپ آموزشی - معرفی یک فیلم آموزشی به عنوان تکلیف در منزل	جلسه نهم
بررسی و پاسخ از مباحث جلسه گذشته - جمع بندی مطالع و رفع اشکال از آموزشیهای داده شده - جلسه پرسش و پاسخ - انجام پس ازمن	جلسه دهم

با مطالعه مبانی نظری، ماهیت فناوری و تجارب کشورها منطق و ساختار الگوی موردنظر کشف و شناسایی شد. در مرحله بعد، نسبت به تعیین ویژگی‌های عناصر اقدام و الگوی پیشنهادی در یک فرایند تحلیل و ترکیب در قالب جداولی از اطلاعات و ویژگی‌های موضوع پژوهش خلاصه و ارائه شد. سپس برای تعیین میزان تطبیق الگوی پیشنهادی با وضعیت موجود، میزان به کارگیری مفاهیم روان‌شناسی

مبتدی نگر ارزیابی شده و با ترکیب مضماین پر کاربرد درسته آموزشی درس دین و زندگی مبتنی بر تئوری انتخاب، مضماین اصلی استخراج گردید که در تدوین محتوای بسته آموزشی از آنها استفاده شد. در جدول ۱، مضماین پر تکرار مرتبی با درس دین و زندگی مبتنی بر تئوری انتخاب موجود در اسناد و منابع علمی ارائه شده است (فتی، موتابی، ۱۳۸۵، میر کمالی، ۱۳۹۱، و هویر، ۱۳۹۴).

جدول ۱: مضماین پر تکرار مرتبی با بسته آموزشی درس دین و زندگی مبتنی بر تئوری انتخاب در اسناد و منابع علمی

مضماین اصلی	اسناد و منابع علمی
نیازهای بنیادین	ویلیام گلاسرس (۱۹۹۸) علی صاحبی (۱۳۹۰) امیر محمد پهلو نژاد (۱۳۹۸) وایت و کرن (۲۰۱۸)
رفاقت کلی	ویلیام گلاسرس (۱۹۹۸) علی صاحبی (۱۳۹۹)
مفهوم هدفگذاری و هوشمند سازی اهداف	ویلیام گلاسرس (۲۰۱۱) علی صاحبی و امیر محمد پهلو نژاد (۱۳۹۸) سلیگمن (۲۰۱۱) اوگرنینه و همکاران (۱۸) و اونر (۲۰۱۱) ویلیام گلاسرس (۲۰۰۷) مفهوم رابطه و عادات دور کننده و نزدیک کننده رابطه ویلیام گلاسرس (۱۹۹۸) علی صاحبی (۱۳۹۰)
مفهوم دنیای مطلب و مولفه های مرتبی با ان	ویلیام گلاسرس (۱۹۹۸) علی صاحبی (۱۳۹۰) سید علی قاسمی (۱۳۹۸) ویلیام گلاسرس (۱۹۹۸) علی صاحبی (۱۳۹۰)
مفهوم کنترل بیرونی و کنترل درونی	
مفاهیم مرتبی با مستویت پذیری در قرآن	آیات (۱۶۵-۱۶۶) عمران-سیریم-یوسف-عادیات-بیت المقدس-بقره (۲۱۶) حجرات ۶
مفاهیم مرتبی با مستویت پذیری و مسئولانه زیستن	آیات قرآن مثبت نگر تأکید داشتند، در این بسته آموزشی سعی کردیم تعداد زیادی از مفاهیم کاربردی تئوری انتخاب برمبنای درس روان شناسی مثبت نگر تأکید داشتند، در این بسته آموزشی سعی کردیم تعداد زیادی از مفاهیم کاربردی تئوری انتخاب برمبنای درس دین و زندگی برای دانش آموزان پایه دهم (از جمله هدفگذاری، انواع هدفگذاری، هوشمند کردن هدف، شناخت نیازها، شناخت احساسات، عوامل دور کننده و نزدیک کننده رابطه، نیاز به عشق و تلقی، مسئولانه زیستن، نیاز به قدرت و...) گنجانده شود. خلاصه جلسه های آموزشی درس دین و زندگی مبتنی بر تئوری انتخاب در جدول ۳ ارائه شده است.
مفاهیم مرتبی به عشق و تلقی در آیات قرآن	

در این بسته آموزشی، هر مضمون تئوری انتخاب به عنوان یک مهارت در نظر گرفته شده است که دانش آموزان پایه دهم برای توانمند سازی خود باید آنها را کسب کنند. در انتها های هر جلسه، تکالیفی به منظور تثبیت یادگیری به دانش آموزان ارائه می شود. این بسته با تأکید بر تئوری انتخاب بر خلاف اکثر رویکردها و برنامه های آموزشی در پژوهش های پیشین که تنها بر یک یا چند مفهوم محدود از روان شناسی مثبت نگر تأکید داشتند، در این بسته آموزشی سعی کردیم تعداد زیادی از مفاهیم کاربردی تئوری انتخاب برمبنای درس دین و زندگی برای دانش آموزان پایه دهم (از جمله هدفگذاری، انواع هدفگذاری، هوشمند کردن هدف، شناخت نیازها، شناخت احساسات، عوامل دور کننده و نزدیک کننده رابطه، نیاز به عشق و تلقی، مسئولانه زیستن، نیاز به قدرت و...) گنجانده شود. خلاصه جلسه های آموزشی درس دین و زندگی مبتنی بر تئوری انتخاب در جدول ۳ ارائه شده است.

خلاصه جلسات آموزشی درس دین و زندگی مبتنی بر تئوری انتخاب

پس در واقع یافته های ما حاکی از این است که با توجه به وجود مشترک درس دین و زندگی و تئوری انتخاب در اسناد علمی و آیات مرتبی در قرآن کریم این بسته قابل طراحی کردن هست و ضمناً با توجه به عدد به دست آمده در نسبت روابطی محتوا که عدد ۰/۷۱ است که این بسته از اعتبار خیلی خوبی برخوردار است، همچنین شاخص روابطی پرسش نامه استفاده می شود که در اینجا عدد محاسبه شده ۰/۸۵ است که قابل قبول می باشد.

جدول ۳: بررسی شاخص روابط محتوای بسته آموزشی

		سؤال
86%	93%	آیا محتوای جلسه اول (خوش آمد گویی و معارفه، تعیین اهداف و قوانین آموزشی، مقدمه‌ای بر تئوری انتخاب) متناسب با اهداف بسته آموزشی است؟
86%	93%	آیا مدت‌زمان جلسه (۹۰ دقیقه) با محتوای مطرح شده در جلسه اول متناسب است؟
100%	100%	آیا محتوای جلسه دوم (آموزش مفهوم هدف‌گذاری و ارزش و هوشمندسازی اهداف) متناسب با اهداف بسته آموزشی است؟
100%	100%	آیا مدت‌زمان جلسه (۹۰ دقیقه) با محتوای مطرح شده در جلسه دوم متناسب است؟
100%	100%	آیا محتوای جلسه سوم (معرفی انواع نیازها، آموزش مفهوم مستویت‌بندیری، و آموزش ارتباط رفتار انسان با نیازها) متناسب با اهداف بسته آموزشی است؟
100%	100%	آیا مدت‌زمان جلسه سوم (۹۰ دقیقه) با محتوای مطرح شده در جلسه سوم متناسب است؟
86%	93%	آیا محتوای جلسه چهارم (آموزش تصمیمات مؤثر و مسئولانه، نمایش اینمیشن شیر و نخجیران با تأکید بر معرفی مجدد نیازها) متناسب با اهداف بسته آموزشی است؟
114%	107%	آیا مدت‌زمان جلسه (۹۰ دقیقه) با محتوای مطرح شده در جلسه چهارم متناسب است؟
71%	86%	آیا محتوای جلسه پنجم (آموزش مفهوم نیاز به قدرت و نیاز به ارزش) متناسب با اهداف بسته آموزشی است؟
86%	93%	آیا محتوای مطرح شده در جلسه ششم (نمایش اینمیشن آموزش شاه و کبیر و آموزش مفهوم نیاز به عشق و تعلق، آموزش عادات دورگردانه و نزدیک کننده رابطه، آموزش مفهوم مستویت‌بندیری در رابطه عاطله) متناسب با اهداف بسته آموزشی است؟
100%	100%	آیا مدت‌زمان جلسه (۹۰ دقیقه) با محتوای مطرح شده در جلسه ششم متناسب است؟
114%	107%	آیا محتوای مطرح شده در جلسه هفتم (آموزش مفهوم دنیای مطلوب، مقایسه دنیای مطلوب در افراد مختلف، آموزش مفهوم نیازها و ارتباط آن با انواع رفتار، معرفی دنیای مطلوب ممنوع، آموزش مفهوم مستویت‌بندیری و حقوق) متناسب با اهداف بسته آموزشی است؟
114%	107%	آیا محتوای مطرح شده در جلسه هشتم (ادامه مفهوم دنیای مطلوب و معرفی مولده‌های آن: افاده و اشیا و عقاید و باورها، معرفی دنیای واقعی و معرفی دنیای ادراک و تفاوت آنها با یکدیگر، آموزش مفهوم مسئولانه و مؤثربودن رفتارشناسان با ذکر مثال‌های کاربردی) متناسب با اهداف آموزشی است؟
86%	93%	آیا مدت‌زمان جلسه (۹۰ دقیقه) با محتوای مطرح شده در جلسه هشتم متناسب است؟
100%	100%	آیا محتوای جلسه نهم (آموزش مفهوم ماشین رفتار و مؤلفه‌های آن) متناسب با اهداف بسته آموزشی است؟
86%	93%	آیا محتوای جلسه نهم (آموزش مفهوم کنترل درونی و کنترل بیرونی آموزش مفهوم مستویت‌بندیری و ارتباط آن با کنترل بیرونی، آموزش مفهوم ماشین رفتار و مؤلفه‌های آن) متناسب با اهداف بسته آموزشی است؟
100%	100%	آیا مدت‌زمان جلسه نهم (۹۰ دقیقه) با محتوای مطرح شده در جلسه نهم متناسب است؟
86%	93%	آیا محتوای جلسه دهم (جمع‌بندی مطالب ارائه شده، پاسخ‌دهی به سوالات دانش آموزان، انجام پس از مون، تشکر و قدردانی از اعضای مشارکت و همکاری در پیاده‌سازی طرح تحقیق) متناسب با اهداف بسته آموزشی است؟
71%	86%	آیا مدت‌زمان جلسه دهم (۹۰ دقیقه) با محتوای مطرح شده در جلسه دهم متناسب است؟
94%	97%	کل
Kendall's W=0/766, Chi-square=265/144, Sig=0/001		

روایایی بسته آموزشی

در مرحله اول روایایی، اعضای پاپل خبرگان ضمن بررسی روایی صوری بسته آموزشی، نظرات اصلاحی خود در خصوص بسته را بهصورت مبسوط و کتبی اعلام کردند که پس از اعمال نظرات آنها، متن نهایی و اصلاح شده برنامه مجدداً بهمنظور بررسی روایی محتوایی بسته به شکل کمی در اختیار همان اعضای پاپل قرار گرفت.

در نهایت، شاخص ضریب محتوایی کلی با استفاده از فرمول و با جاگذاری اعداد در فرمول (۱) در عده جلسات پاپل تخصصی به سمت عدد ۷۱/برآورد گردید. با توجه به حداقل مقدار قابل قبول برای تأیید اعتبار محتوایی اجزا بسته آموزشی (۵۱/۰) بسته آموزشی در سی دین و زندگی مبتنی بر تئوری انتخاب از اعتبار مناسبی برخوردار است. در ضمن از شاخص روایی محتوایی نیز استفاده می شود که این شاخص توسط التز و باسل ارائه شده است که برای محاسبه آن از خبرگان خواسته می شود میزان مرتبط بودن هر گویه را با طیف ۴ قسمتی غیر مرتبط نیاز به بازبینی اساسی، مرتبط اما نیاز به بازبینی، کاملاً مرتبط می سنجیم. تعداد خبرگانی که گزینه ۳ و ۴ را انتخاب کرده اند بر تعداد کل خبرگان تقسیم می کنیم و عدد به دست آمده ۸۵/۰ است که چون از حداقل تعیین شده ۷۹/۰ بزرگتر است بنابر این قابل قبول است. نتایج حاصله در جدول شماره ۳ آمده است.

بحث و نتیجه گیری

برنامه درسی دین و زندگی دوره متوسطه دوم از جمله حوزه های آموزشی و تربیتی است که در راستای پرورش آگاهی ها و سنجایی دینی دانش آموزان این مقطع طراحی شده و توسط مجریان آن یعنی دبیران آموزش داده می شود. طبعاً اجرای بهینه این برنامه درسی مستلزم آن است که موانع، مشکلات و چالش های آن شناسایی و سپس رفع شوند. همچنین، یافته های تحقیقاتی مربوط با کتب درسی در نظام آموزش و پرورش ایران بیانگر آن است که به دلایل گوناگون کتاب درسی تهها منبع و رسانه آموزشی است که مورد استفاده و استناد معلم و دانش آموزان قرار می گیرد (موسی پور، ۱۳۹۵). در عین حال، عابدی و همکاران (۱۳۹۲) اثاکد کردند که در کتب درسی دین و زندگی باید علاوه بر ابعاد شناختی، جنبه های عملی و الگو پذیری دانش آموزان مورد توجه قرار بگیرد و محتوای این کتاب باید ایندا با فراهم کردن محیط مناسب و ارائه الگوهای تربیتی به ایجاد عادات نیک و بیدار کردن فطرت، زمینه تربیت دینی را در متربی فراهم کردد و سپس برای مستحکم کردن اعنتادات و از میان بردن تردیدها و پرهیزها در دینداری دانش آموزان به ارائه مباحث عقلی و اقامه برهان اقدام نماید. از سوی دیگر، پژوهش زنایل پور و کیهان (۱۳۹۷) کاربرد رسانه های آموزش مثل فیلم، تلفن همراه، نرم افزارهای قرائی و مذهبی در آموزش و تفہیم مقاهم دینی به دانش آموزان موثر دانسته است. به هر حال، با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش و مستندات نظری و پژوهشی که در این مقاله موردن اشاره و استناد قرار گرفت می توان گفت برنامه درسی دین و زندگی مقطع متوسطه دوم نظام آموزش و پرورش کشور هر چند ابزار و رسانه مهیم برای انتقال و ارائه مقاهم و آموزه های مذهبی و دینی به دانش آموزان است ولی با این حال این عرصه آموزشی و تربیتی با مشکلات و تنگی های مختلفی در بخش های آموزشی مواجه است که باعث شده تأثیر گذاری عملی این درس بر رفتارهای دینی و مذهبی دانش آموزان کاهش یابد. در این راستا به نظر می رسد که انجام اقداماتی از جمله طراحی و اجرای بسته های آموزشی مانند آنچه در این تحقیق اتفاق افتاد در آموزش های ضمن خدمت کیفی برای دبیران درس دین و زندگی به منظور دانش و مهارت افزایی آنها در زمینه تدریس بهتر و عمیق تر درس دین و زندگی و ارتقای سطح نفوذ و اثر گذاری آنها بر الگوهای شخصیتی و رفتاری فرآیندان جوان دوره متوسطه، اصلاح تعديلی، روز آمد و کاربردی کردن محتوای کتاب دین و زندگی دوره متوسطه

دوم استفاده از طرفیت های هنری و زیبایی شناختی در طراحی و تدوین مطالعه کتاب، ارائه مباحث کاربردی و پیوند آنها با واقعیت های عینی جامعه با توجه به چهار چوب تئوری انتخاب در این تحقیق، تخصیص امکانات و تجهیزات کمک آموزشی لازم به مدارس متوسطه برای متنوع سازی آموزش این درس، برنامه ریزی نهادهای کلان اجتماعی جامعه برای مبارزه و مقابله منطقی با کثرکردها و نابهنجاری های موجود در سطح جامعه و ارتقای سطح سلامت اجتماعی و سالم سازی تعاملات عینی شهروندان، استفاده از طرفیت های انجمن اولیا و مریبان برای آموزش تئوری انتخاب در کنار درس دین و زندگی و همسو شدن با دیگران و داشتن آموزن در امر آموزش و ایجاد ارتباط هر چه بیشتر آموزش های دیگران با خانواده ها به ویژه در دروس دینی و مذهبی و همگون سازی آنها. می توانند در اصلاح و بهبود کیفی فرایند تربیت دینی داشت آموزان اثرات قابل توجیه داشته باشد. تحقیق انجام شده با محدودیت رو برو شد که اولین آن متغیر مقطع تحصیلی بود که در پژوهش حاضر کنترل شده بود و جامعه آماری این پژوهش داشت آموزان پایه دهم است که در تعیین نتایج به سایر مقاطع تحصیلی متناسب با نیازها و دوره سنت آنها تهیه و تدوین شود و دومنی محدودیت متغیر جنسیت بود که آن هم در این پژوهش کنترل شد و جامعه آماری داشت آموزان دختر در نظر گرفته شدند، لذا در تعیین نتایج باید احتیاط کرد و بسته ای متناسب برای پسران با توجه به نیازها و مقتضیات آنها در نظر گرفته شود.

منابع

اسلامیان، زهرا؛ سعیدی رضوانی، محمود؛ گرمی، مرتضی؛ ایونس، دیوید. (۱۴۰۰). اجرای برنامه درسی مبتنی بر تفاوت های فردی در درس "دین و زندگی" در نظام آموزش پرورش ایران اجلالش ها و راهکارها، مجله تربیت اسلامی، شماره ۱۴۰۰، شماره ۲۸ رتبه ب وزارت علوم.

امینی، محمد. (۱۴۰۰). برنامه درسی دین و زندگی دوره متوسطه فوم؛ جالش های موجود وارسی تجارت زیسته دیگران، مجله پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی؛ زمستان ۱۴۰۰، شماره ۵۳ رتبه ب وزارت علوم.

آل پویه، بهرمان؛ طباطبائی، سید موسی و طباطبائی، خدیجه سادات. (۱۳۹۵). بررسی اثر مداخله روانشناسی مبتنی بر نگر به شیوه گروهی بر عزت نفس، خود پنداره و پیشرفت تحصیلی داشت آموزان دختر تجدیدی پایه اول دیگران، مجله مطالعات روانشناسی تربیتی، ۱۱: ۲۲-۱.

باطلی، سعیده؛ خنیفر، حسین؛ نتویی، زهرا. (۱۴۰۲). اثر تربیت اخلاقی در خطبه های امام حسین(ع) بر واقعه عاشورا؛ مجله پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، شماره ۵۹، صص ۴۸-۳۹.

بداری گرگری، رحیم؛ گعشنی، شهروز؛ واحدی، شهروز و طاهری، اغلم. (۱۳۹۸). اثر بخشش مداخلات روانشناسی مبتنی بر مدرسه بر سطح اجتماعی و رفتاری بهرمسیت تحصیلی، راهبردهای آموزش در علوم پژوهشی، ۱۱: ۱۰-۱.

جوادی، تاهیدنیا؛ علی، امیر علیوند و وقار، مرضیه. (۱۳۹۹). اثر بخشش روش آموزشی کلاس معکوس و روش سخنرانی بر اشتیاق تحصیلی دانشجویان، فصلنامه تدریس پژوهی، سال هشتم، شماره ۲.

حیدر پور، حسن؛ صادق زاده، علیرضا؛ سجادی، مهدی. (۱۳۹۷). تحلیل تطبیقی راهنمای برنامه درسی دین و زندگی دوره متوسطه دوم با مولفه های سیک زندگی اسلامی ایرانی، فصلنامه مسائل کاربردی تعلیم و تربیت اسلامی، ۳(۳): ۲۵-۶۶.

خادمی، سولماز. (۱۳۹۹). تحلیل محتوای برنامه درسی دین و زندگی دوره متوسطه از نظر هیزان توجه به خلاقیت، تفکر تقادی و ابراز وجود در داشت آموزان، مجله شماره ۱۷ رتبه ب وزارت علوم.

خالق خواه، علی؛ بخفی، حبیب؛ زاده بیان، عادل. (۱۳۹۷). فراتحلیل بررسی کیفیت تدریس راهنمای برنامه درسی دین و زندگی دوره سال ششم، شماره اول.

دهقانی، لیل‌الجوکار؛ بیجف (۱۴۰۲). تربیت متعالی در دیدگاه امام محمد غزالی و ابراهام مژلوم محله پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی دوره ۳، شماره ۱۵۵، صص ۱۵۵-۱۸۴.

رجحی، عبدالله؛ بهمنی قاندی، ابوالحسن؛ صفتی شلمزاری، سعید. (۱۳۹۹). بررسی روش ها و فنون تدریس از منظر قرآن کریم؛ فصلنامه علمی تدریس پژوهی، سال هشتم، شماره ۲.

رضوی، عبدالمجید؛ رسولی شریانی، رضی‌بنی علی، علیرضا(۱۳۹۴). تحلیل محتوای کتاب‌های درسی دین و زندگی دوره متوسطه بر مبنای اصول و روش‌های

تربیتی مستخرج از الحججه الیسناه بالتحذیف الاحباء(با تأکید بر بخش عادات و منجیات)؛ فصلنامه مسائل کاربردی تعلیم و تربیت اسلامی، ۱۱: ۱۸۹-۱۴۰.

رعيت ابراهيم آبادي، معمومنه، ارجمند نيا، علی اکبر اوپرو، غلامعلی(۱۳۹۴). پرسی پژوهش نامه روانشناسی مثبت، ۲۱: ۱۴۰-۱۴۶.

زیغال پور، سعیرا؛ کیمیان، جواد. (۱۳۹۷). پدیدار شناسی شیوه‌های آموزش مذهبی والدین به کودکان پیش دبستانی، فصلنامه علوم تربیتی از دیدگاه اسلام، ۶(۱): ۹۶-۹۱.

سلطان احمدی، حجادالله وردی زاده، خلیل؛ خیری، ابراهیم؛ سرخوش، مهدی(۱۳۹۱). بررسی میزان پاسخگویی کتاب دین و زندگی سال دوم متوسطه به نیازهای

منوعی و روانی دانش آموزان از دیدگاه دیران دینی و قرآن، دوره مصلنامه مدیریت و برنامه ریزی در نظامهای آموزشی، ۸(۵): ۷۷-۶۱.

سلطانی، آمنه(۱۳۹۷). بررسی عالی بی طلاقگی داشت آموزان قطعه متوسطه دوره دوم به درس دین و زندگی، بازدهیمن کنفرانس بین المللی روانشناسی و علوم اجتماعی، تهران، موجود در <https://www.civilica.com/paper-RAFCON11-409.html>

شیخ زاده، محمد؛ مصطفی، (۱۳۹۲). اسباب شناسی برنامه درسی دینی به عنوان الگوی تغییر در برنامه درسی دوره متوسطه، هماشی ملی تغییر برنامه درسی دوره‌های

تحصیلی آموزش و پرورش

صاحبی، علی؛ نزیری، حسین. (۱۳۹۹). واقعیت درمانی برای قرن بیست و یکم، تهران، انتشارات سایه سخن: ۵۶-۳۳.

صاحبی، علی(۱۳۹۴). مسئولیت پذیری فضیلت گشته، تهران، انتشارات سایه سخن: ۳۳-۴۵.

صاحبی، علی(۱۳۹۱). نظریه انتخاب و واقعیت در رمان، رشدنشاوره مدرسه، شماره ۳-۱۱-۲۷.

صاحبی، علی؛ پهلوی نژاد، امیر محمد(۱۳۹۸). کوچینگ زندگی خود شکوفایی در سایه راهبری شخصی، تهران، اندیشه احسان.

صادقی، مسعود و پیرانون، زینب(۱۳۹۶). تاثیر آموزش مثبت نگر گروهی بر پیوند با مدرسه در داشت آموزان دختر دوره متوسطه، پژوهشنامه روانشناسی مثبت، ۳(۲): ۳۵-۱۹.

عادلی، فاطمه؛ منادی، مرتضی؛ خادمی، ملوک؛ کیامش، علیرضا(۱۳۹۲). تحلیل محتوای کتاب‌های درس دین و زندگی دوره متوسطه با تأکید بر شاخص‌های تربیتی

در برنامه درسی ملی، فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۱۰: ۱-۳۵.

علوی، زینب؛ قدم پور، عزت الله و عضنفری، فیروزه(۱۳۹۶). تاثیر آموزش خوش بینی به روش قصه کوبی بر اختلالات رفتاری داشت آموزان پسر پایه پنجم، مجله روانشناسی پایه‌ی و شخصیت، ۵(۱): ۴۵-۸۵.

فتی، لadan و موتابی، فرشته(۱۳۸۵). مهارت روابط بین فردی موفرتهران: دانزه.

قاسمی، سید علی؛ فدایی، مهدی(۱۳۹۹). کتاب دنیای مظلوم من، تهران، انتشارات سایه سخن.

گاسرس، ویلیام(۱۹۹۸). نظریه انتخاب: روانشناسی نوین آزادی فردی، ترجمه مهرداد فیروز پخت(۱۳۸۵). تهران: جاپ رسای.

گاسرس، ویلیام(۲۰۰۶). هر داشت آموزی می‌تواند موفق شود. ترجمه علی صاحبی(۱۳۹۴). تهران: سایه سخن.

مجد الدین، طاهره؛ بیبر دامادی، سید محمد؛ سرمدی، محمد رضا(۱۴۰۴). طاری‌الگوی رشد اخلاقی داشت آموزان در چهار چوب فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، مجله پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، شماره: عصر حاضر، ۱۸-۲۰.

موسوی ندوشن، فاطمه سادات بیانی؛ محمد نیستیانی، محمد رضا(۱۴۰۴). (اکاوش بیدار شناختی بر شایستگی پایه آموزگاران برای تحقق ساخت تربیت اعتمادی، عبادی

و اخلاقی، مجله پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی دوره ۳-۱ ش-۵۸-۲۷۱-۲۹۸.

موسی‌پور، نعمت‌الله(۱۳۹۵). مبانی برنامه ریزی آموزش متوسطه، مشهد: استان قفسن رضوی.

میر عارفین، فاطمه سادات. (۱۳۹۰). اسباب شناسی کتاب‌های دین و زندگی از منظر توجه به نیازهای داشت آموزان، فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، ۶(۲): ۶۵-۵۹.

میر کمالی، سید محمد؛ عالمی، فرنوش؛ نتارنجی ثانی، فاطمه. (۱۳۹۱). بررسی نقش فرهنگ اعتماد در عملکرد معلمان مدارس ابتدایی شهر تهران، مجله نوآوری‌های

آموزش شماره ۴۲ از ۳-۱: ۵۰-۵۵.

الهی قمشه ای، حسین(۱۳۹۲). ۳۶۵ روز در صحبت قرآن، انتشارات سخن: ۱۳۵-۱۲۰.

یکانی زاد، امیر؛ کل محمد نژاد بهرامی، غلام‌ضاو سليمان نژاد، اکبر(۱۳۹۷). اثر بخشی آموزش مهارهای پایه از اندیشه بر سرمایه روانشناسی و شادیستی داشت آموزان، فصلنامه سلامت روان کودک، ۴(۵): ۱۴۷-۱۳۵.

Ferguson .C.(2018). Is positive education another fad perhaps ,but it supported by good research.
Available at: <https://www.theconversation.com/23/3/2020>

Glasser W C.(2008). procedures :The cornerstone of institute training. the William G lasser institute Newsletter. summer. Chats worth ca: the William Glasser institute.

Glasser w(1998) choice theory :A new psychology of personal free dom. New York NY :Harper.

Glasser w(2005) Defining mental health problem. chat worth CA : William Glasser.

Glasser w.(2011). every student can succeed. Los Angeles:

Greene ,T:Gross ,R:Amsel ,L&Hoven ,C(2018). The mental health of children and is adolescents exposed to 9/11:lessons and still to be learned. World trade Center Pulmonary Diseases and Multi Organ System Main festations, 121-136

Marsh ,H.(2008). Academic Buoyancy Toward an understanding of students ever day academic resilience.2018,journal of school psychology, ۲۳، ۴۶-۵۳.

Seligman. M.E.&Csikszentmihaly ,C(2014). positive psychology :An introduction. Netherlands :Springer ,279-298.

Waters ,L.(2011). A review of School- Based Positive. The Australian Educational and Developmental Psychologist, 28(2) ,75-90.

White.M&Kern ,M.L.(2018) Positive education :teaching for well-being and academic mastery. international Journal of Well-being, 8(1) ,1-17.Doi:10.5502/ijw.v8i1.558.23/3/2020.

Editing and Validating the Study Package of Religion and Life Based on Choice Theory

Marzieh Rezaei SoltanAbadi^۱, Parvin Kadivar*^۲ and Ismail Saadipour (Biyabangard)^۳

Abstract:

The current research was conducted with the aim of compiling and validating the educational package of the 10th grade religion and life lesson based on Choice Theory. The research method for the stage of designing and compiling the educational package was descriptive-analytical method mixed . The main themes of the training package and the time required for training were taken from written sources such as the model of G schools and internal and external research projects. To validate the package, while using the face validity method, the content validity method was used in a qualitative and quantitative way. It was used with a panel of 14 experts. 14 experts were considered as the statistical population, 10 of them were in the field of psychology, two were in the field of curriculum planning, and two were in the field of education. In addition, two relative coefficients of content validity and content validity index were used. The minimum and maximum relative content validity coefficients for each item of the package were calculated as 1 and 0.71, and the content validity index in most sessions reached the number (0.85) for all goals in the educational protocol. The results revealed that the educational package of the Religion and Life lesson based on Choice Theory for 10th grade students have good formal and content validity and has the necessary validity for educational applications and research use.

Keywords: Educational Package, Choice Theory, Religion and Life Lesson, Tenth Grade.

^۱. PhD student in educational psychology, Department of psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran
Kazem.ebrahimi2@gmail.com

^۲. full professor of 46th grade, Department of psychology, Tehran Branch, Tehran, Iran, (Corresponding author) - Kadivar 220@yahoo.com

^۳. full professor , Department of psychology, Branch Tehran, Allameh Tabatabaei University, Tehran, Iran.
E.sadipour@atu.ac.ir